

NEZÁVISLÉ STRANY

#1

DIVADELNÝ SPRAVODAJ

FEDIM 2. júna 2023

SMER HLASU

Vážení občania! V tejto malej, hoci malebnej krajine plnej šikovných ľudí nie je úplne najlepšie. Po pandémie prišla vojna, z vojny vznikla inflácia, a popri inflácii v našej krajine zúri leto, komáre a predvolebná kampaň.

Mnoho z vás vraj bude môcť ísť k volebným urnám prvýkrát už nie ako sprievod rodičov, ale ako plnoprávny občan tohto štátu. To je skvelé. Mnoho z vás to aj naozaj urobí. To je chvályhodné. No a mnoho z vás bude voliť tak, že sa rozhodne až za plentou. A to je neradosť.

Len to posledné voľby ukázali, že keď ľudia volia naverímboha, vládnuť nám bude božie dopustenie.

Ako teda voliť na prvýkrát? Nuž tak, ako pri prvom intímnom zblížení – opatrne a s rozmyslom, inak z toho budú neželané následky. A podobne ako pri onom akte treba dbať o to, aby bolo dobre všetkým zúčastneným dobrej vôle.

Tu, v Tisovci, sa schýľuje k voľbám tiež, aj keď tu to budú voľby iné. Bude to súťažná prehliadka. Voliť sa budú inscenácie, ktorým sa vydláždí cesta k ochotníckemu Olympu, čiže na Scénickú Žatvu.

Na rozdiel od volieb parlamentných, tieto preteky o prvenstvo nezvyknú mať trpkú príchuť. Niet tu ako prehrať. Dá sa tu len vyhrať, alebo stráviť pekný čas s ľuďmi, ktorí majú rovnaké záľuby ako my; nadviazať nové priateľstvá, utužiť staré, a odísť s peknými spomienkami. A to je výhra nad všetky ostatné. **SAMO TRNKA**

ŠTYRI ROKY BEZ TISOVCA

Vy ste vedeli, že v Tisovci sa konal prvý šachový turnaj na Slovensku? Alebo že medzi najslávnejšie rodáčky tohto malebného mesta patrí aj taká Eňa Vacvalová? Ja som tieto veci netušil, no priznám sa, že viem žiť aj bez toho.

Naopak, že sa tu koná FEDIM je dôležitá, priam výsostná otázka môjho, ale nie len môjho, bytia. FEDIM je totiž skvelá príležitosť vypadnúť, vypnúť, vystretávať sa a kde-tu aj vyrozprávať. No najmä inšpirovať sa.

Ja osobne som tu bol prvý aj poslednýkrát v roku 2019, kedy som so ctou uvádzal predstavenia a nielen ľudí do rozpakov, čo po prvom tohtoročnom festivalovom dni nemôžem tvrdiť. Ale veď vy si na mňa zvyknete. Dnes tu mám totiž rolu dvojaku – ešte do toho aj píšem v tomto nezávislom plátku. Píšem najmä preto, že 8. ročník je zároveň prvý po niekoľkých rokoch, kedy tu konečne nie je Gabo Žifčák

a moderujem najmä preto, lebo, ako som spomínal naživo, Juraj Bača nemohol.

Ale o úplne inom som predsa chcel. Štyri roky absencie na tomto jedinečnom podujatí sa, žiaľ, podpísali na jeho úrovni. Išiel jednoducho k lepšiemu. A ja to vám, ľuďom, ktorí tvoríte Geniusa Lokiho vôbec nezazlievam. Práve naopak, závidím. Závidím, že sa sem vraciate pravidelne. Že ešte môžete hrať na týchto doskách, ktoré znamenajú minimálne fotku vo festníku. Že niektorí máte tú možnosť zažiť to poprvýkrát. „Závidím dubnu, že privádza máj.“

Ale aby ste si nemysleli, že sa tu flákame, lebo nás nevidíte. My (ako redakcia) sme na rozdiel od vás na FEDIM prišli už deň vopred, aby sme sa starostlivo na všetko pripravili. Na piatkový obedový nápor vo všetkých dvoch miestnych reštauráciách, sa, žiaľ, pripravíť nedalo. Lebo Tisovec je síce mesto, ale je to mesto iné... **MATEJ FELDBAUER**

DARINA KIŠÁKOVÁ: TÁTO PRÁCA MÁ ZMYSEL

foto: Samo Trnka

Od roku 2004 je riaditeľkou Gemersko-malohontského osvetového strediska v Rimavskej Sobote, už vyše 40 rokov sa venuje divadlu, prihovára sa ku všetkým ľuďom FEDIMu, ale čo je najdôležitejšie, vie, čo robí. Nie je to nik iný ako Darina Kišáková.

Už osem rokov organizujete FEDIM...

Viac, pretože FEDIM bol aj v predchádzajúcich rokoch, len na striedačku v Tlmačoch, v Levoči a aj tu. Teraz je to ôsmy ročník v poradí.

A zároveň budúci rok oslavujete svoje 20.

výročie v úrade ako riaditeľka GMOS-u. Ako by ste zhodnotili vaše doterajšie pôsobenie?

Už takmer dvadsať rokov robím to, čo ma baví. A vždy hovorím, že táto práca sa dá robiť len s láskou.

Aké najväčšie zmeny vnímate v organizácii FEDIMu?

Šli sme do toho s veľkou vervou a každý rok sa snažíme vytvoriť také prostredie, odkiaľ odchádzajú tí najspokojnejší ľudia. Ja to nazývam morálnym ocenením, keď môžem vidieť ľudí rásť, niektorí pred rokmi účinkujúci

sa sem neskôr vracajú ako porotcovia či porotkyne a podobne. Vďaka atmosfére na FEDIME sa sem súbory, ktoré niekedy aj rok-dva vynechajú, veľmi tešia.

Na čo sa na festivale tešíte najviac?

Vždy na prekvapenia, tie sú najkrajšie zo všetkého. A teším sa aj z úspechu divadelných súborov, ktoré potom pokračujú na ďalšie prehliadky a festivaly. Je to úspech pre divadlníkov, ale aj pre organizátorov. Je to signál, že táto práca má zmysel.

A naopak, na čo najmenej?

Možno na strach, že či bude ďalší ročník, aby sme mali dostatok finančných prostriedkov a samozrejme, aby tí a tie mladí a mladé aj so svojimi vedúcimi, sa divadlu venovali naďalej.

Ako sa máte?

Cítim sa dobre, mám v sebe plno pozitívnej energie a myslím si, že to je to najdôležitejšie, aby sme túto prácu mohli robiť so srdcom.

Čo by ste ste odkázali súťažiacim na FEDIME?

Nech majú radosť z hrania a nech to neberú ako súťaž, ale ako vyjadrenie samých seba, svojich pocitov a myšlienok. **BAU**

ČASOPIS JAVISKO SA MENÍ NA ONLINE PLATFORMU

Časopis Javisko sa mení na online platformu pre neprofesionálne divadlo a umelecký prednes www.javisko.sk

Aj online Javisko bude prinášať správy a reflexie z festivalov, celoštátnych prehliadok, postupových súťaží a kultúrnych podujatí. Ide o informačno-kritickú líniu časopisu, ktorá uchováva reflexie zásadných udalostí v ochotníckom divadle a umeleckom prednese pre históriu.

Druhým pilierom Javiska budú aj naďalej priehľady do sveta divadelnej vedy a umeleckého prednesu: do ich dejín a teórie. Pôjde o tematické články a štúdie o jednotlivých zložkách divadelného diela či umeleckého prednesu, o ich výrazových prostriedkoch, o estetických, etických, filozofických a axiologických otázkach spojených s umeleckým dielom, o dejinách (nielen) ochotníckeho divadla z rôznych aspektov, zahraničné trendy a pod.

Rovnako sa budeme aj naďalej venovať metodike, rozsiahlym rozhovorom s profilovými osobnosťami (nielen) ochotníckeho divadla a umeleckého prednesu a vrátíme sa aj

k recenziám nových inscenácií prepájajúcich ochotnícke a profesionálne divadlo.

Ďalším dôležitým bodom novej koncepcie bude aktuálnosť: živé reflexie vrátane kultúrno-spoločenských komentárov na dôležité témy a otázky v divadle, umení, kultúre a spoločnosti. Nadviážeme na publikovanie nových dramatických textov, budeme inšpirovať podnetnými knižnými tipmi s ukážkami. Autormi príspevkov budú aj naďalej predovšetkým renomovaní slovenskí a zahraniční

divadelní teoretici, historici a praktici, ale aj ochotnícki nadšenci, pracovníci osvetových stredísk, pedagógovia.

www.javisko.sk koncipujeme ako živý priestor komunikácie. Dôležitým bodom otvárania sa diskusii a zväčšovania komunity čitateľov bude možnosť publikovať texty aj pre členov ochotníckych divadiel či členov komunity slovenského ochotníckeho divadla. Táto blogová časť má za cieľ kultivovať uvažovanie a písanie o divadle či umeleckom prednese (najmä u mladých divadelníkov/divadelníčok) a poskytnúť priestor na ich „moderovanú“ verejnú prezentáciu.

Bol/a si na festivale a niečo ťa zaujalo? Napíš o tom. Mal/a si zaujímavý rozhovor o divadle či umeleckom prednese, z ktorého vyplynula podnetná úvaha? — Napíš, pošli. Zredigujeme, odpublikujeme.

Buď aj Ty Javiskom!

Píš a posielaj na javisko.noc@nocka.sk.

www.javisko.sk

FB: Scénická žatva a javisko.sk

I: @javiskosk

foto: Samo Trnka

KOALIČNÝ ZLEPENEC

MGR. ART. KATARÍNA HITZINGEROVÁ, ARTD.

Úradujúca predsedníčka koalického zlepenca. Jej vedenie je pomerne nestále, podporu si udrží možno len do najbližšej nedele. Ak z funkcie (z takých či onakých dôvodov) odíde, pravdepodobne – ako už toľkokrát – z krajiny utečie. Zvyčajne smeruje na západ; na rozdiel od väčšiny našincov, zdá sa, nemá problém ani so Spojenými štátmi americkými. Ale bola už aj na Dolnej zemi. S kým sa stretla na Piatej Avenue, nevedno. Povráva sa, že červené pery, ktorými je oblepený celý vládny areál, patria jej, jazyk nie.

MGR. ET MGR. ART. ALENA WIESEL LELKOVÁ

V aktuálnom zlepeni má nezastupiteľnú hospodársku funkciu. Skrátka, vie do päť narátať. Aj vďaka týmto schopnostiam si nahonobila hneď dva akademické tituly. Je to kráľovná. Kráľovná matka. (Pre nezoorientovaných anitgermanistov – ide o voľný preklad tajuplného slova Wiesel, ktoré

Lelková nahonobila vydajom). Z tejto pozície pochopiteľne neustále ohrozuje úradujúcu predsedníčku Hitzingerovú. Ako dopadne latentne prebiehajúci duel Wiesel verzus Hitzinger tuší Feldbauer.

MGR. ART. ZUZANA GALKOVÁ, ARTD.

Predsedníčka mediálneho výboru so silným vplyvom v banskobystrickom kraji, ktorý by chcela ďalej rozširovať. Pôvodne Halková, neskôr, vzhľadom k tomu, že nie vo všetkých jazykoch sa vyskytuje hláska „h“, premenovaná do súčasnej podoby. V tejto súvislosti sa o nej hovorí, že veľmi dobre vie, odkiaľ vietor fúka, hoci sa pritom môže tváriť, že nevie, kde boh býva. Narastajúci vplyv na mediálny priestor sa v najbližších rokoch prejaví ambíciou zoštatniť verejnoprávny/u RTVS.

MGR. ART. NAĎA UHEROVÁ, ARTD.

Splnomocnenkyňa koalického zlepenca na problematiku menších a menších, nakoľko je dlhoročnou odborníčkou v predmetnej oblasti s nebotyčnou sériou vlastných skú-

seností. Z jej pozície plynie, že je otvorená aj stretnutiam s osobami kontroverzného pôvodu. Nie je zrejmé, či je to výsledkom bezhraničnej empatie alebo veľmi dobre premyslenej konšpirácie. Aj preto len ťažko odhadnúť Uherovej budúci vývoj, rovnako môže zmiznúť nevedno kam, ako sa môže objaviť tam, kde by sme ju ešte včera vôbec nečakali. „Vždy ve střehu, komisaři!“

MGA. JAKUB MOLNÁR

Matej Bel aktuálneho koalického zlepenca. Totiž, jeho Velká ozdoba. Rád prichádza so svojou troškou do mlyna, na čo ho predurčuje význam priezviska Molnár, spolu s ním si nosí silné sociálne cítenie. Možno ho cítiť na cca sto honov. Stačí mu troška, trošková, treska rožková. Rád skrakuje, škrtá, uberá. Či ide o akademické tituly, alebo ide o vlasy. Na rozdiel od Matej Bela nenosí parochňu. Myslí národne, jazdí závodne. Vzdialenosti, na rozdiel od iných vecí, neskrakuje. Dobudovanie diaľničnej siete od neho nemožno očakávať, to si dá radšej nohy odrezať, čiže skratiť.

PREHĽAD PRE HĽAD

PIATOK 2. 6. 2023

To už bolo. Ak si to nestihol, čo ti budeme vyprávať? Ak si stihol, vieš; tak čo ti budeme vyprávať?

SOBOTA 3. 6. 2023

Obed:
Bravčový prírodný rezeň a šalát

Večera:
Vyprážený syr, hranolky

NEDEĽA 4. 6. 2023

Obed:
Vyprážený bravčový rezeň, zemiaky, uhorka

Večera:
Kuracia bageta

Polievky: Dľa dennej ponuky

foto: Samo Trnka et Jakub Molnár

SOROSOVE PRESSTITÚTKY PREDSTAVENIE REDAKCIE

SAMO TRNKA, VEDÚCI ŠTVAVÝCH KAMPANÍ

Ako presstitútka ochotníckeho divadla sa preslávil tu, v rodnom meste iných ľudí, v Tisovci. Šéfuje tu mnoho rokov a s pomocou niekoľkých ďalších investigatívnych presstitútkiek za roky pôsobenia sformoval dôležitú skupinu proti koalíčnému zlepcu a temer až švajčiarsky priestor pre našich prvovoličov. A samozrejme aj prvovlíčky. Šéfovať ho oprávňujú dlhoročné skúsenosti s podobnými plátkami, či už v Nitre s Jurajom S., kde zastavil niekoľko bodrých podvodov alebo aj na toľkokrát zmieňovanej martinskej Žatve, kde odhalil na Olymp volajúce škandály, najmä kvalitu vína v Modrom stane. **BAU**

MIROSLAV DACHO, VYSLŮŽILÝ VRHAČ KÝBĽOV ŠPINY

Niet ochotníckeho telesa, ktoré by neobryžgal; niet festivalu, ktorý by nezneuctil svojou prítomnosťou. Dlhé roky sedával v redakciách štvavých festivalových plátok, od Žatvy

cez Tlmače, Levoču až po Tisovec. Dlhé roky bol katom ochotníckych ambícií od Žatvy cez Tlmače, Levoču až po Tisovec. Po príkrátkej odmlke, kedy sa venoval divadlu ako tvorca a interpret, najmä v Martine, ale to len v komornom divadle a potom v nejakom SND, sa vrátil aj k ochotníckemu divadlu. Život nie je promenáda.

MATEJ FELDBAUER, RADOVÝ OKYDÁVAČ

Moderovať festival mu bolo málo, a tak prijal okrem ponuky pracovať pre divadlo aj ponuku pracovať proti divadlu – ako juniorský člen štvavého plátku Nezávislé strany. Skúsenosti nabral v konkurenčných plátkoch martinskej Žatvy a Belopotockého Mikuláša. V bežnom živote pracuje pre vydavateľstvo BRAK – a to je všetko, čo o jeho umeleckých kvalitách potrebujete vedieť. Vyštudoval réžiu a dramaturgiu, ale na bábkarine, a aj to len na bakalára – a to je všetko, čo potrebujete vedieť o jeho odborných kvalitách. **TRN**

foto: Samo Trnka

FESTIVAL FINANČNE PODPORILO:

NÁRODNÉ
OSVETOVÉ
CENTRUM

FESTIVALOVÝ DENNÍK Č. 1

Redakcia: Samo Trnka – šéfredaktor a grafik, Miroslav Dacho – redaktor, Matej Feldbauer – redaktor. Foto: (ak nie je uvedené inak) Jaroslav Dvorský. Náklad: 100 ks. Vydáva Národné osvetové centrum, Bratislava a Gemersko-malohontské osvetové stredisko, Rimavská Sobota.